

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia derinti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ekonomikos politikos grupės 2026 m. gegužės 29 d. (pažyma Nr. NV-1452) ir Teisės grupės 2026 m. birželio 1 d. (išvada Nr. NV-1473) pateiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Strėvininkų valstybinio botaninio-zoologinio draustinio įsteigimo, ribų plano ir nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Įsteigti Strėvininkų botaninį-zoologinį draustinį (toliau – draustinis) būtina siekiant išsaugoti gamtos vertybes – Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines: 9020 Plačialapius ir mišrius miškus, 9050 Žolių turtingus eglynus, 9160 Skroblynus, 9180 Griovų ir šlaitų miškus, saugomas rūšis: geltonžiedį pelėžirnį (*Lathyrus laevigatus*), marmurinį auksavabalį (*Protaetia lugubris*), niūriaspalvį ausavabalį (*Osmoderma eremita*), purpurinį plokščiavabalį (*Cucujus cinnaberinus*), ažuolinį skaptuką (*Xestobium rufovillosum*), pleištinį žirgelį (*Ophiogomphus cecilia*), mažąjį erelį rėksnį (*Clanga pomarina*), pilkąją meletą (*Picus canus*), tulžį (*Alcedo atthis*).

Šiuo metu nurodytos gamtos vertybės nėra tinkamai apsaugotos ir gali būti sunaikintos arba joms gali būti ženkliai pakenkta dėl tyčinės ar netyčinės ūkinės ar kito pobūdžio veiklos.

Nurodytų gamtos vertybių apsaugai būtina nustatyti apsaugos priemonės. Draustinio įsteigimas prisidės prie Europos Komisijos Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūroje Nr. INFR(2020)2371 oficialiame pranešime paminėtų trūkumų pašalinimo. Minėtame pažeidime nurodyta, kad Lietuva vėluoja (ilgiau nei nustatytas 6 m. laikotarpis) ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją – Strėvininkų mišką – nustatyti buveinių apsaugai svarbia teritorija. Draustinio įsteigimas išspręs 1/13 dalį (apie 8 proc.) likusių ES teisės pažeidimų trūkumų.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, įsteigiamas draustinis, patvirtinamos draustinio ribos ir nuostatai. Draustinio teritorijai įsigalios Saugomų teritorijų įstatymo, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymų nuostatos ir ūkinės veiklos apribojimai. Draustinio nuostatai nustatys draustinio apsaugos ir tvarkymo reikalavimus, steigimo tikslus, išskirtinę vertę, taip pat etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijoms pagrįstus reikalavimus. Draustinio nuostatuose nustatomi specifiniai, konkrečiam draustiniui pritaikyti tvarkymo ir apsaugos reikalavimai.

Draustinio ribos nustatytos vadovaujantis Saugomų rūšių informacinės sistemoje registruotais duomenimis ir visos Lietuvos Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių inventORIZACIJOS 2011 – 2014 m. duomenimis.

Steigiamo draustinio plotas 319,7 ha. Draustinio buferinės apsaugos zonos nenumatomos. Nekilnojamojo turto registro duomenimis, į draustinio teritoriją visiškai ar iš dalies patenka 118 žemės sklypų. Iš jų 112 yra privatūs žemės sklypai, dauguma jų (67,6 %) yra miškų ūkio paskirties. Įsteigus draustinį siūloma miškus priskirti II A specialiosios paskirties ekosistemų apsaugos miškų grupei, draustinių miškų pogrupiui. Privačių miškų savininkams yra numatytos kompensacinės priemonės už ūkinės veiklos apribojimus ir (ar) sudarytos sąlygos miško sklypams išpirkti.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Įsteigus draustinį bus sudarytos sąlygos teritoriją patvirtinti buveinių apsaugai svarbia teritorija.

Planuojama, kad kompensacijoms už ūkinės veiklos apribojimus reikės apie 300 000 Eur. Lėšų šaltinis – Aplinkos ministerijos įgyvendinamos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ lėšos.

Numatoma, kad nuo 2026 m. vienkartinės kompensacijos¹ bus išmokamos iš pažangos priemonėje Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“² numatytų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų.

Planuojama, kad, įsteigus draustinį, privačių miškų savininkams, kurių valdomiems miškų plotams bus sukurti papildomi ūkiniai apribojimai, bus numatomos tokios kompensacijų išmokėjimo formos (atsižvelgiant į konkretų apribojimą ir miško savininko pasirinkimą):

a) **vienkartinė kompensacija**. Kompensacija mokama privačių miškų savininkams, kurių miškuose įsteigiamos saugomos teritorijos arba nustatomi veiklos apribojimai, kurie uždraudžia brandžių medynų kirtimą arba reikalauja dalį kirstinų medžių palikti neiškirstų. Išmokant vienkartinę kompensaciją, savininkui kompensuojamos pajamos, kurias jis galėjo gauti pardavęs medieną rinkoje, atimant iš jų vidutinės medienos ruošos sąnaudas. Negautos pajamos apskaičiuojamos taikant vidutinės medienos rinkos kainas ir vidutinės medienos ruošos sąnaudas tų metų, kai privataus miško savininkas pateikia prašymą apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją. Valstybinė miškų tarnyba apskaičiuoja vienkartinės kompensacijos dydį. 2024 ir 2025 metų apskaičiuotų vienkartinų kompensacijų vidurkis – 15,6 tūkst. eurų už 1 hektarą brandžių medynų;

b) **kasmetinė kompensacija**. Kompensacija mokama privačių miškų savininkams, kurių miškuose įsteigiamos saugomos teritorijos arba nustatomi veiklos apribojimai, kurie vėlesniam laikui atideda brandžių medynų kirtimą arba reikalauja dalį kirstinų medžių laikinai palikti neiškirstų steigiant naują saugomą teritoriją, pakeičiant esamų saugomų teritorijų ribas arba nustatant naujus veiklos apribojimus; kompensuojami pajamų netekimo nuostoliai kirtimų atidėjimo laikotarpiu. Jie apskaičiuojami kaip vidutinės metinės palūkanos, Lietuvos komercinių bankų mokamos einamaisiais metais už ilgalaikius (nuo 2 metų) terminuotus indėlius, naujai priimtus iš ne finansų bendrovių ir namų ūkių, bet ne mažesnės kaip 3,5 procento. Palūkanos apskaičiuojamos nuo negautų pajamų, kurios galėjo būti gautos iškirtus kirstinus medžius ir pardavus medieną rinkoje, atimant iš jų vidutinės medienos ruošos sąnaudas. Negautos pajamos apskaičiuojamos taikant vidutinės medienos rinkos kainas ir vidutinės medienos ruošos sąnaudas tais metais, kai privataus miško savininkas pateikia prašymą apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją. Kartu kompensuojamos ir miškotvarkos projekto, reikalingo kompensacijai apskaičiuoti, parengimo išlaidos;

c) privačių miškų savininkams, kurių valda yra „Natura 2000“ teritorijoje ir joje aptinkama Europos Bendrijos (EB) svarbos miškų buveinė ir (ar) EB svarbos rūšių radavietės ar buveinės, teikiama **finansinė parama** už šiuos miško valdoje nustatytus ūkinės veiklos apribojimus:

- draudžiami (atidėti) pagrindiniai miško kirtimai arba leidžiami nedidelio intensyvumo atrankiniai kirtimai (leidžiama iškirsti ne daugiau kaip 10 procentų medyno tūrio per 10 metų). Kompensacijos dydis – 275 eurai už hektarą (pirminiu ne ilgesniu kaip 5 metų laikotarpiu). Pasibaigus pirminiam 5 metų laikotarpiui – 200 eurų už hektarą kasmet;

- draudžiami ugdomieji miško kirtimai, brandžių medžių iškirtimas, draudžiami ar apriboti sanitariniai kirtimai, paliekant tam tikrą džiūvančių medžių ar sausuočių skaičių viename hektare. Kompensacijos dydis – 177 eurai už hektarą;

¹ Saugomų teritorijų įstatymo 34 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

² Pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ aprašo veiklos Nr. 2.5 ir 2.6.

- plynose pagrindinių miško kirtimų biržėse turi būti papildomai paliekama neiškirstų žalių medžių. Kompensacijos dydis – 187 eurai už hektarą. Išmoka vienkartinė;
- sanitariniais kirtimais draudžiama iškirsti visus džiuvančius ar išdžiūvusius medžius. Kompensacijos dydis – 72 eurai už hektarą kasmet;

d) ***galimybė privatų miško sklypą parduoti valstybei (rinkos kaina).***

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos vykdo gamtiniu požiūriu vertingų privačios nuosavybės miško sklypų išpirkimą.

Gamtiniu požiūriu vertingi sklypai išperkami siekiant išsaugoti privačiuose miškuose esančias gamtines vertybes, privačių sklypų savininkams siūlomas patrauklus nuostolių kompensavimo būdas dėl sklype esančių Europos Bendrijos svarbos natūralių miško buveinių ar saugomų rūšių buveinių apsaugos.

Išperkama pagal turto vertintojų nustatytą sklypo rinkos vertę.

Draustinio teritorijoje vyrauja privačios nuosavybės miškų ūkio paskirties sklypai.

Draustinio teritorijoje atliktos privalomos teritorijų planavimo rengimo procedūros. Su teritorijų planavimu susijusi medžiaga paskelbta Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje www.tpdris.lt (TPDRIS), dokumento Nr. S-RJ-49-24-969. Gautas Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos planavimo dokumentų patikrinimo aktas – 2025-05-07, Nr. REG34919411.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Geresnė saugomų buveinių ir rūšių apsaugos būklė Strėvininkų botaniniame-zoologiniame draustinyje. Buveinių ir rūšių apsaugos būklė tikrinama kas 6 metus.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: *(nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos).*

„16. **Tausosime aplinką ir jos išteklius.** < > Didinsime visuomenės įtrauktį į vertingiausių teritorijų apsaugą. Užtikrinsime maksimalią saugomų rūšių apsaugą, siekdami išsaugoti ir atkurti nykstančių ar grėsmę patiriančių rūšių populiacijas. Užtikrinsime gyvūnų apsaugą, taip pat neišvengiamą atsakomybę už smurtą prieš gyvūnus.“

„684. Sudarysime sąlygas saugomų teritorijų plėtrai, parengsime veikiančius kompensavimo už veiklos apribojimus skaičiavimo ir mokėjimo mechanizmus.“

☐ Projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliama *(dėl Direktyvų)* ir (ar) įgyvendinama *(dėl Reglamentų ir Sprendimų)* šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: *(išvardijama).* *(Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.)* Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė². Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...*(išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti).*

¹ [Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

7. Notifikavimas¹ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.
- ☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas² (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.
- ☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas³ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (*pateikiamos nutarimo projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projekto poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projekto poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas⁴, kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai⁵; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra⁶*).

- ☒ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*Lietuvos Respublikos Seimui teiktinų įstatymų ar kitų Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 135 straipsnyje nustatytais reikalavimais*).

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.
- ☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus:
- ☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projekte naujų sąvokų nėra.
- ☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.
- ☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

12. Kita reikalinga informacija

¹ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

² [Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

³ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

⁴ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

⁵ [Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai \(*ex ante*\) vertinimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (*ex ante*) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁶ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

Projekte nereglamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

13. Konsultavimasis su visuomene¹ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte*).

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neskelbtas.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (TAIS Nr. 26-4824) teiktas derinti Aplinkos apsaugos agentūrai, Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcijai, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Valstybinei miškų tarnybai, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai.

Finansų, Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba pastabų Projektui neturėjo.

Į Teisingumo ministerijos darbo tvarka pateiktas technines pastabas atsižvelgta.

Kitos institucijos pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės (vadovas – Algirdas Klimavičius, tel. +370 686 17 295, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt; vyresnysis patarėjas – Džiugas Anuškevičius, tel. +370 695 60 686, el. p. dziugas.anuskevicius@am.lt) patarėjas Tomas Tukačiauskas (tel. +370 686 17 499, el. p. tomas.tukaciauskas@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 3 lapai.
2. Strėvininkų botaninio-zoologinio draustinio sprendinių viešumą užtikrinančių procedūrų medžiaga, 32 lapai.

Aplinkos ministras

Kastytis Žuromskas

T. Tukačiauskas, tel. +370 686 17 499, el. p. tomas.tukaciauskas@am.lt

¹ <https://epilietis.lrv.lt/>.